

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Кафедра здоров'я людини та фізичної реабілітації

Схвалено на засіданні кафедри
Протокол №__ від_____ 2019 р.
Завідувач кафедри _____ Флюнт І.С.

**План лекцій з навчальної дисципліни
«Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів»**

для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Галузі знань 22 Охорона здоров'я
Спеціальності 227 Фізична реабілітація

Лекція 1.

Захворювання серцево-судинної системи і клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при патології органів кровообігу.

- 1.1. Вступ. Загальне поняття про захворювання серцево-судинної системи.
- 1.2. Механізми впливу фізичних вправ на серцево-судинну систему.
- 1.3. Методичні принципи застосування ЛФК при серцево-судинних захворюваннях.
- 1.4. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування масажу та фізіотерапевтичних засобів в реабілітації хворих з патологією серця і судин.

Лекція 2.

Фізична реабілітація при недостатності кровообігу.

- 2.1. Загальне поняття про недостатність кровообігу. Причини її виникнення.
- 2.2. Хронічна недостатність кровообігу, класифікація за ступенями та їх характеристика.
- 2.3. Завдання фізичної реабілітації, режими рухової активності.
- 2.4. Засоби фізичної реабілітації при недостатності кровообігу I, II і III ступенів.

Лекція 3.

Фізична реабілітація при атеросклерозі.

- 3.1. Поняття атеросклерозу. Етіопатогенез атеросклерозу.
- 3.2. Лікувальна дія фізичних вправ.
- 3.3. Профілактична дія засобів лікувальної фізичної культури.
- 3.4. Дозування фізичних навантажень.

Лекція 4.

Фізична реабілітація при інфаркті міокарда.

- 4.1. Інфаркт міокарда – етіологія, основи патогенезу, класифікація, клініка.
- 4.2. Фази реабілітації при інфаркті міокарду.
- 4.3. Фізична реабілітація на лікарняному етапі: програми реабілітації залежно від локалізації патологічного процесу і глибини ураження міокарду; особливості ЛФК і масажу при різних рухових режимах; протипоказання до застосування ЛФК; фізіотерапія і працетерапія.
- 4.4. Методи контролю за фізичними навантаженнями.
- 4.5. Засоби фізичної реабілітації і рухові режими санаторного, поліклінічного та диспансерного етапів реабілітації.
- 4.6. Санаторно-курортне лікування хворих після інфаркту міокарда.

Лекція 5.

Фізична реабілітація при стенокардії.

- 5.1. Стенокардія, її види, клініка.
- 5.2. Завдання і методика проведення ЛФК, масажу і фізіотерапії при стенокардії в лікарняному періоді реабілітації.
- 5.3. Методика визначення толерантності до фізичного навантаження і функціонального класу в післялікарняному періоді реабілітації.
- 5.4. Методика фізичної реабілітації хворих стенокардією на санаторному етапі.

Лекція 6.

Фізична реабілітація при гіпертонічній хворобі.

- 6.1. Гіпертонічна хвороба, причини, основи патогенезу, ступені, форми і клінічний перебіг. Механізм лікувальної дії ЛФК.
- 6.2. Показання і протипоказання до проведення масажу і занять з ЛФК.
- 6.3. Методика застосування ЛФК і особливості масажу при гіпертонії І ступеня.
- 6.4. Програма фізичної реабілітації хворих гіпертонічною хворобою II ступеня на стаціонарному етапі.
- 6.5. Поліклінічний етап реабілітації.
- 6.6. Санаторно-курортне лікування хворих гіпертонічною хворобою.

Лекція 7.

Фізична реабілітація при гіпотонічній хворобі й нейроциркуляторній дистонії.

- 7.1. Причини виникнення, симптоматика.
- 7.2. Фізична реабілітація в лікарняному періоді реабілітації хворих з гіпотонічною хворобою і нейроциркуляторною дистонією.
- 7.3. Фізична реабілітація в післялікарняному періоді реабілітації хворих з гіпотонічною хворобою і нейроциркуляторною дистонією.

Лекція 8.

Фізична реабілітація при деяких захворюваннях серця.

- 8.1. Поняття про ревматизм, етіологія, клініка.
- 8.2. Програми фізичної реабілітації при ревматизмі в лікарняному і післялікарняному періодах.
- 8.3. Фізична реабілітація при набутих вадах серця.

Лекція 9.

Фізична реабілітація при захворюваннях судин.

- 9.1. Облітеруючий ендартеріт, його стадії, перебіг
- 9.2. Завдання і засоби фізичної реабілітації при ендартеріті.
- 9.3. Клініка варикозного розширення вен і засоби фізичної реабілітації при

цій патології.

Лекція 10.

Основні захворювання дихальної системи та особливості відновного лікування при захворюваннях органів дихання.

10.1. Поняття про основні захворювання органів дихання, завдання і принципи фізичної реабілітації при бронхолегеневій патології.

10.2. Етіологія, патогенез і клінічні прояви захворювань органів дихання.

10.3. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації. Спеціальні фізичні вправи при захворюваннях органів дихання: статичні і динамічні дихальні вправи, дренажні вправи, вправи для розтягування спайок.

Лекція 11.

Спеціальні методики дихальної гімнастики.

11.1. Звукова гімнастика.

11.2. Метод вольової ліквідації глибокого дихання за К.П. Бутейко.

11.3. Парадоксальна дихальна гімнастика А.Н. Стрельнікової.

Лекція 12.

Фізична реабілітація при хронічному бронхіті, бронхоектатичній хворобі.

12.1. Етіопатогенез і клінічна картина хронічного бронхіту, бронхоектатичної хвороби

12.2. Основні методи реабілітації та протипоказання до їх проведення.

12.3. Принципи застосування засобів ФР при зазначених хворобах органів дихання;

12.4. Професійні навички фахівця з ФР при проведенні комплексу фізичних вправ при хронічному бронхіті

Лекція 13.

Фізична реабілітація хворих із бронхіальною астмою.

13.1. Етіологія, патогенез, клініка, перебіг бронхіальної астми.

13.2. Основні методи реабілітації та протипоказання до їх проведення.

13.3. ЛФК, масаж і фізіотерапія при бронхіальній астмі

13.4. Ускладнення бронхіальної астми та особливості реабілітації

Лекція 14.

Фізична реабілітація хворих з пневмонією.

14.1. Вогнищева та крупозна пневмонії – етіологія, симптоматика.

14.2. Хронічна пневмонія.

14.3. Засоби реабілітації на стаціонарному етапі при різних рухових режимах. Протипоказання до їх застосування

Лекція 15.

Фізична реабілітація при емфіземі легень.

- 15.1. Етіологія, клініка емфіземи легень.
- 15.2. Показання та протипоказання до проведення реабілітації.
- 15.3. Основні методи реабілітації, їхнє значення

Лекція 16.

Фізична реабілітація при плевритах та пневмосклерозі.

- 16.1. Причини, патогенез і клінічна картина захворювань.
- 16.2. Засоби фізичної реабілітації в лікарняному періоді.
- 16.3. Засоби фізичної реабілітації в післялікарняному періоді.

Лекція 17.

Поняття про основні захворювання системи травлення, фізична реабілітація при захворюваннях органів травного тракту.

- 17.1. Анатомо-фізіологічні особливості травної системи.
- 17.2. Захворювання органів травлення.
- 17.3. Клініко-фізіологічне обґрунтування та методи застосування засобів фізичної реабілітації.

Лекція 18.

Фізична реабілітація при гастритах.

- 18.1. Поняття про гастрит та його види.
- 18.2. Етіологія, клініка гострого та хронічного гастритів.
- 18.3. Основні засоби фізичної реабілітації в лікарняному і післялікарняному періодах лікування гастритів.

Лекція 19.

Фізична реабілітація при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки.

- 19.1. Етіопатогенез, клінічні прояви виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки.
- 19.2. Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки.
- 19.3. Основні засоби фізичної реабілітації лікарняному і післялікарняному періодах лікування.

Лекція 20.

Фізична реабілітація при хронічних гепатитах.

- 20.1. Класифікація гепатитів.
- 20.2. Завдання і методика ЛФК та фізіотерапії при гепатитах.
- 20.3. Лікувальне харчування при захворюваннях печінки.

Лекція 21.

Фізична реабілітація при хронічному холециститі і жовчнокам'яній хворобі.

- 21.1. Поняття про дискінезії жовчовивідних шляхів, холецистит, жовчнокам'яну хворобу.
- 21.2. Завдання і методика ЛФК при цих захворюваннях.
- 21.3. Особливості застосування масажу та фізіотерапії.

Лекція 22.

Фізична реабілітація при панкреатиті.

- 22.1 Панкреатит - причини виникнення, клініка.
- 22.2. Рухові режими, дозування фізичних навантажень при панкреатиті.
- 22.3. Лікувальне харчування при панкреатиті.

Лекція 23.

Фізична реабілітація при захворюваннях кишок.

- 23.1. Коліт, ентерит, ентероколіт, дискінезії кишківника - причини виникнення, клінічні прояви.
- 23.2. Фізична реабілітація в лікарняному періоді комплексного лікування.
- 23.3. Фізична реабілітація в післялікарняному періоді комплексного лікування.

Лекція 24.

Фізична реабілітація при опущенні органів черевної порожнини.

- 24.1. Поняття про спланхноптоз.
- 24.2. Особливості методики ЛФК.
- 24.3. Завдання масажу, фізіотерапії і працетерапії, застосування їх при спланхноптозі.

Лекція 25.

Фізична реабілітація при ожирінні.

- 25.1. Ожиріння. Етіопатогенез, форми і ступені ожиріння.
- 25.2. Вплив ожиріння на діяльність органів і систем.
- 25.3. Завдання фізичної реабілітації при ожирінні.
- 25.4. Особливості лікувальної фізкультури при ожирінні.
- 25.5. Лікувальний масаж, фізіотерапія, механотерапія і працетерапія при ожирінні.

Лекція 26.

Відновлювальне лікування хворих цукровим діабетом.

- 26.1. Цукровий діабет - етіологія, патогенез і клінічні прояви.
- 26.2. Застосування засобів фізичної реабілітації при цій патології.
- 26.3 Фізична активність хворих цукровим діабетом.

Лекція 27.

Відновлювальне лікування хворих подагрою.

- 27.1. Поняття про подагру, етіопатогенез і клінічна симптоматика хвороби.
- 27.2. Лікувальна фізична культура при подагрі.
- 27.3. Застосування фізичних чинників при подагрі

Лекція 28.

Фізична реабілітація при хворобах сечовидільної системи.

- 28.1. Загальні відомості про хвороби нирок і сечовидільних шляхів.
- 28.2. ЛФК при гострому і хронічному перебігу хвороб органів сечовиділення, покази і протипокази.
- 28.3. Фізіотерапія при захворюваннях нирок

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Белая Н.А. Лечебная физкультура и массаж. Учебно-методическое пособие для мед. работников. — Москва: “Советский спорт”, 2001. — 271с.
2. Белевский А.С. Реабилитация больных ХОБЛ : клинические реком./ А.С. Белевский, Н.Н. Мещерякова // Хроническая обструктивная болезнь легких / под ред. А. Г. Чучалина. — [2-е изд., испр. и доп.]. — М. : Атмосфера, 2007. — С. 221-232.
3. Внутренние болезни: Учебник / Ф. И. Комаров, В. Г. Кукес, А. С. Сметнев и др.; Под ред. Ф. И. Комарова, В. Г. Кукеса, А. С. Сметнева. — 2-е изд., перераб. И доп. — М.: Медицина, 1990: - 686с.
4. Гнитецкая Т.В. Методика оздоровления дыхательными упражнениями : [метод. рек. для студ., ин-тов физ. культуры и спорта]. — Луцк: Вежа, 2002. — 38 с.
5. Епифанов В. А. Лечебная физическая культура : Учеб. пособие для ВУЗов/ В. А. Епифанов. — М. : ГЕОТАР-МЕД, 2002. — 564с.
6. Закаляк Н., Матрошилін О., Рogaля Ю. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : методичні матеріали до практичних занять (частина I) / Н. Закаляк, О. Матрошилін, Ю. Рogaля. — Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. — Ч I. — 72 с.
7. Закаляк Н., Матрошилін О., Рogaля Ю. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів: методичні матеріали до практичних занять (частина II) / Н. Р. Закаляк, О. Г. Матрошилін, Ю. Л. Рogaля — Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. Ч II. — 52 с.
8. Клячкин Л.М. Физические методы лечения в пульмонологии / Л.М. Клячкин [и др.]. — СПб., 1997. — 316 с.
9. Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации / под ред. проф. А. Ф. Каптелина, И. П. Лебедевой. — М. : Медицина, 1995.
10. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / за ред. проф. В. В. Клапчука и проф. Г. В. Дзяка. — К. : Здоров'я, 1995. — С. 114-125.
11. Малишевский М. В. Хроническая обструктивная болезнь легких / М.В. Малишевский, Н.В. Кулягина // Внутренние болезни: [учеб. пособие] / М.В. Малишевский [и др.]. - [изд. 2-е, перераб. и доп.]. - Ростов н/Д : Феникс, 2007. - С. 106-122.
12. Медицинская реабилитация. Руководство для врачей /Под ред. В.А. Епифанова. М.: Медпресс-информ, 2005, С. 16-35.
13. Мухін В.М. Фізична реабілітація. — К.: Олімпійська література, 2009. — 486с.
14. Назар П.С., Шахліна Л.Г. Загальний та спеціальний догляд за хворими з елементами фізичної реабілітації: Навч. Посібник. — К.: Олімпійська література, 2006. - 240с.
15. Пархотик И.И., Физическая реабилитация при заболеваниях органов брюшной полости.- К.: Олимпийская литература, 2003. — 224 с.

16. Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : [навч. посіб.] / О. В. Пешкова. - Х. : Бровін О. В., 2011. - С. 104-175.
17. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: Навч. Посібник / А.М. Порада, О.В. Солодовник, Н.Є. Прокопчук.- 2-е вид. – К.: Медицина, 2008.- 248 с.
18. Соколовський В.С. Лікувальна фізична реабілітація / В.С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
19. Справочник по реабилитации / Н.А.Генш , Т.Ю.Клипина, Ю.Н.Улыбина. – Ростов н/Д: Феникс, 2008. - 348 с.
20. Физическая реабилитация: учебник для студентов высших учебных заведений / Под общ. ред. проф. С.Н.Попова. Изд. 3-е. — Ростов н/Д: Феникс, 2005. — 608 с.